

Vår käre
Georg Wilhelm Ström
* 9/5 1909 † 5/10 1989
har lämnat oss i stor sorg och saknad.
Öre den 6 oktober 1989
Bertil och Gunvor
Therese
*Du somnade stilla när färden var slut
Från dina smärtor du nu vilar ut
I tacksamt minne hos oss du ska bo
Vi unnar dig all vila och ro*
Jordfästningen sker i stillhet.

Min käre Make, min Pappa
Klas Sigurd Edström
* 16/4 1907 † 6/10 1989
har efter en längre tids sjukdom, djupt sörjd men i ljusaste minne bevarad, lämnat oss, övrig släkt och vänner.
Ängersjö den 6 oktober 1989
BERTA Staffan
*Stilla, så stilla du somnat
Tåligt din smärta du bar
Flitiga händer har domnat
Minnet ditt ljusa, är kvar*
Begravningsgudstjänst sker i stillhet.

Erik Molin, Nordmaling. I sitt hem avled oväntat under natten mot måndagen förra fabriksarbetaren Erik August Molin, Nordmaling. Han var nyss fyllda 65 år och sörjes närmast av sönerna Lars-Erik, Jan-Olov och Stig-Ove samt syskonen Birger, Elsa, Dagny och Kjell.
Han var född och uppväxt i Mo, Lögdeå, och började redan i unga år arbeta som virkesmätare.
Vid sidan av arbetet hade han många intressen, bland annat dragspel, idrott och jakt men framför allt gjorde han sig känd som en duktig och entusiastisk fiskare.

•Jonny Johnsson, Tomas Abramsson, Alvar Johansson och Tore Lindgren jobbar med att ta ner gamla stolpar och plocka ner befintliga armaturer.

Jobbar för bättre elljusspår

NYÅKER: Nyåkers elljusspår, som invigdes i januari 1975, håller nu på att förbättras. Det förut befintliga spåret har inte varit bra på grund av de allt för branta backarna. Många äldre och även barnfamiljer har inte kunnat nyttja spåret som de skulle velat på grund av sträckningen. Spåret blir nu både längre och mera åkvänligt för alla sorters mototjänare.

Ett stort antal frivilliga har job-

bat med att få spåret i ordning.

I lördags var det inte mindre än fem olika arbetslag som jobbade med att ta ner de gamla stolparna och sedan dra ledning och armaturer till de tidigare uppsatta nya stolparna. Tjugoen mannar plus ett par ungdomar jobbade från tidigt på lördagsmorgonen med olika uppgifter. Ännu återstår det många timmars jobb, men innan snön kommer så är det meningen att det skall vara klart.

•Kören Futurum sjöng i pingstkyrkan i Nordmaling.

Uppskattad sång av Futurum

NORDMALING: Det var tryck i kören Futurum när de gav konsert i pingstkyrkan på lördagskvällen. Kören som kommer från pingstkören i Umeå, består av idel sångglada ungdomar, och även om repertoaren var i modernaste laget för den äldre publiken, så kunde ingen undgå att smittas av hänförelsen.

Dirigenten Leif Olson använde hela kroppen för att leda kören, ibland var han en halv meter

uppe i luften. Inte undra på att sångarna var "tända". Vid båda mötena var det fullsatt, mest yngre, som applåderade fram flera extranummer. Förutom den väl-sjungande kören, med sina många solister, måste man ge ett lovord till den följsamma musikgruppen.

Att kören och musikanterna trivdes i den nya pingstkyrkan gick inte att ta miste på. Som helhet en mycket lyckad konsert.

Överkänslighet inte allergi

NORDMALING (VK)

– Sedan det blev modernt för killar att ha "hål i öronen" och förse dessa med smycken har antalet manliga nickelallergiker ökat markant.

Det här berättade docent Ove Bäck från hudkliniken vid region-sjukhuset i Umeå när han på måndagskvällen informerade om astma och allergi vid en träff i Nordmaling. Mötet är ett led i den stora Röda fjädern-kampanjen vilken har som mål att samla ihop 50 miljoner kronor vilka ska gå till forskning om allergiker.

Ove Bäck framhöll att han själv inte riktigt gillar begreppen astma och/eller allergi. I stället vill han tala om överkänslighet.

– Men överkänslighet är svårare att testa och definiera än astma och allergi. Därför känner sig många överkänsliga lite "skuffade

åt sidan" även om de kan ha lika svåra besvär. Som definition på de olika begreppen nämnde han att allergier är normalt ofarliga ämnen som av kroppens immunförsvar uppfattas som farliga och därmed utlöser reaktioner.

Overkänslighet är när normal fysikalisk påverkan utlöser reaktioner i kroppen.

– Den som får utslag eller besvär av olika former av ansträngning eller kyla lider av överkänslighet – ej allergier, berättade han. Det är betydligt fler människor än förut som har de här besvärerna.

– Det finns många teorier, fortsatte Ove Bäck. Husbyggnadsmetoden med alltför tät och dåligt ventilerade bostäder kan vara en orsak.

Vid mötet medverkade också Anny Eriksson från Nordmalings astma- och allergiförening som bl a talade om att i genomsnitt sju barn

i varje skolklass har överkänsliga besvär i någon form.

P A SUNDBOM

Buskörningen bara fortsätter

NORDMALING: – Försöken att stävja buskörningen efter Hamngatan i Nordmaling har misslyckats. Hamngatan har utvecklat till en centralt belägen racingbana vilken främst utnyttjas av yngre fartdårar. Det skriver fastighetsägare och hyresgäster boende vid gatan i ett brev rikhat mot såväl trafiknämnden vid Nordmalings kommun samt mot polisen.

– Att några allvarliga olyckor hittills inte inträffat är ett rent under, menar de som skrivit på, totalt ett 30-tal.

För att få ner hastigheten och förhindra framtida olyckor kräver de som bor i området att ett sk väggupp ordnas på lämplig plats efter Hamngatan och avslutar sin skrivelse med följande:

– Ett avslag på vår begäran innebär att kommunen påtager sig ett stort ansvar för oss boende i och omkring Hamngatan.

– Vi på polisen kan inte besluta om konkreta åtgärder för att minska farten i området men vi motsätter oss naturligtvis inte en sådan anordning, kommenterar Arne Österlund vid nordmalingspolisen.

Bäver riskerar frysa ihjäl efter sabotage

NORDMALING (VK)

En bäverdamms rivning i Bredvik, Nordmaling.

Dammen förstördes troligtvis i tisdags, dagen efter länsstyrelsen och länsföreningen Jägarna besökt området för att besluta om en eventuell rivning.

– Hinner inte bävern återställa vattennivån innan isen fryser riskerar den att dö i sin hydda, befarrar Hasse Johansson, Jägarna Västerbotten.

Det var i torsdags i förra veckan som länsstyrelsen fick en ansökan från några fastighetsägare i Bredvik som begärde att få riva en bäverdamms anslutning till Byavasjön, öster om byn.

I måndags besökte Anna Stenmark, länsstyrelsens juridiska enhet, samt P-O Hopfgarten och Hasse Johansson, Jägarna Västerbotten, området tillsammans med Hans-Olov Hörnström, Bredvik, för att på plats göra en värdering av de skador som bäverns upp-dämning förorsakat på den intillig-

gande skogen, främst allmän-ningsmark.

• Redan rivna

I sitt remissyttrande till länsstyrelsen, som lämnades till länsstyrelsen under onsdagen, meddelade Jägarna Västerbotten att för-eningen inte anser skadorna så omfattande att detta föranleder en rivning av dammen före vintern. Något beslut i ärendet har däremot ännu inte lämnats från länsstyrelsen.

När VK besökte området under onsdagen var fördämningarna redan rivna och vattennivån hade också börjat sjunka undan. Genom att en damms rivning fullständigt och skapat en genomströmning på en annan har vattennivån sänkts med ca 10–15 cm.

Handlingen är otillåten enligt jaktlagen.

• 12-13 ha

– Området som bävern dämt uppgår till ca 12–13 ha och består främst av en torrlagd sjö som byn dikade upp för 20-talet år sedan, berättar Hans-Olov Hörnström som var länsstyrelsen behjälplig vid besöket i måndags.

Anledningen till fastighetsägar-

nas begäran att riva dammen är att den skog som växer i allmän-ningsområdet sedan tidigare sålts och är avsedd att avverkas kommande vinter.

• Decimera stammen

I sitt yttrande till länsstyrelsen säger Jägarna att skadorna i området inte betraktas så allvarliga att dessa bör föranleda en rivning av dammarna.

– En rivning resulterar i att bävern återuppbygger det som förstörts, säger Jägarna som i stället hävdar att en decimering av bäverstammen är att föredra.

• Bottenfryser

Från 1 oktober är jakt tillåten på bäver och om den aktuella byggherren fortfarande är i livet riskerar den gå en kall vinter till mötes. Hinner bävern inte återställa dammarna i det skick han önskar kan de diken som ligger i anslutning till hyddan bottenfrysa, vilket i sig kan orsaka djurets död, berättar Hasse Johansson, Jägarna Västerbotten.

Under tiden 1 maj–31 augusti krävs inget tillstånd att riva bäverdammar.

OWE FREDRIKSSON

Nordmaling

Investeringar i barnomsorgen måste prutas

NORDMALING (VK)
Socialnämnden i Nordmaling kommer troligtvis att tvingas till ordentliga prutningar i sina investeringsönskemål för de närmaste åren.

Enligt de första förslagen ligger behovet för barnomsorgen på över 30 miljoner kr och det är byggnationer som enligt tekniska utskottet mycket väl kan genomföras. Under förutsättning att kommunfullmäktige ställer pengar till förfogande.

• 10 miljoner

– Men enligt de signaler vi fått så kommer sociala att få nöja sig

med omkring 10 miljoner kr öronmärkta för barnomsorgslokaler, berättar Sture Hansson, sekreterare i tekniska utskottet (tu).

De projekt som anses mest angelägna är nya lokaler för fritidshemmet Lingonet samt Smultronet i Nordmaling, 15 platser i Lögdeå (1–7 år), 20 platser i Rundvik (7–12 år) samt 15 platser i Gräsmyr (7–12 år).

• Nya VA-ledningar

Tu har beslutat att VA-ledningarna längs Bergsgatan i Nordmaling ska bytas ut. Kostnad beräknas till ca 1,2 miljoner kr varav merparten behövs redan i år.

Tu ställer sig positiv till att bevil-

ja bidrag till en ny bro över Mjösjöån (beräknad kostnad 600 000 kr) men kan inte budgetera dem förrän tidigast 1991.

Fastighetsingenjören förordar att fyra nya åttabäddstugor ska byggas på Rödviken camping och detta går du med på.

Nya golv blir det dels i gymnastiksalen, Nyåker (65 000 kr), dels i slöjdsalen, Gräsmyr (20 000 kr).

• Förblir släckt

Tu avstyrker däremot en begäran från tidningsbuden att tända gatubelysningen i Nordmalings ytterområden tidigare än vad som sker i dag. Beslutet fattas av fullmäktige.

OWE FREDRIKSSON

Per-Erik Moström och Susanne Eriksson, båda Nordmaling. (Foto: HemFoto, Fagerås.) 13/10

Ida Molin, Nordmaling. På Nordmalings sjukhem avled under torsdagen Ida Mandelina Molin.

• Tor-Erik Sörens, nybliven tränare för IFK Rundviks barn och skidledare, här tillsammans med sina adepter.

FOTO: FREDRIK JONSSON

Hjälpen kom från Norge

RUNDEVIK (VK)
IFK Rundvik har fått en alldeles speciell hjälp med skidträning på barn- och ungdomssidan. Ända från Mo i Rana i Norge kommer nämligen Tor-Erik Sörens. Han har utbildat sig som tränare i barn- och ungdomsidrott, med specialisering på skidlopp och nu kommer han att hjälpa unga skidintresserade med sin träning.

Dock har inte Tor-Erik Sörens kommit till Sverige för denna saks

skull utan på grund av den akuta arbetslöshet som råder i Norge.

I Nordmaling har han fått jobb på KLB-fabriken och det var där en idrottsintresserad förälder fick nys om Tor-Eriks kunnande. Efter ringa övertalning så har han nu cirka 25 ivriga deltagare att ta hand om.

– De skall trivas med sin sport, säger Tor-Erik om träningens inriktning, först sedan kan man prata om resultat.

Åldern är 7–17 år men de allra flesta är i åldern 7–12 år.

– När de är så unga är det viktigt med mycket inslag av lek un-

der träningspassen, annars tappar de snabbt orken.

• Positivt

Kontakten med barnen har så här i början varit väldigt positiv och Tor-Erik berömmar barnens goda kondition.

– De ligger bra till konditionsmässigt då många löptränare och springer på somrarna, det som i första hand skall förbättras är skidtekniken. Men konditionsmässigt är det nog tränaren som ligger mest illa till...

Varning är alltså att utfärda för unga Svanar i skogarna runt Rundvikstrakten.

FREDRIK JONSSON

född Lundgren, maka till framlidne August Molin, Nordmaling. Hon var 92 år och sörjes närmast av tre barn med familjer samt syster, bosatt i USA.

Hon var född i Rönholm och bosatte sig efter giftermålet på Kronören, Lögdeå. Makarna drev jordbruk och vid sidan av detta var fisket en viktig del. På ålderns höst flyttade makarna Molin till Nordmaling. Maken avled 1975.

Innan Ida Molin kom på Nordmalings sjukhem var hon bosatt några år på Strandholmen. Hon var religiöst intresserad och hörde till Svenska kyrkan.

14/10
Vår kära lilla Mamma,
Svärmor,
Mormor, Farmor
Ida Mandelina Molin

* 18/1 1897 + 12/10 1989

har stilla insomnat, sörjd och saknad av oss.

Nordmaling den 13 oktober 1989

Bernth och Maj-Lis

Kerstin och Hans

Ruth och Martin

Barnbarn, Barnbarnsbarn

Aldrig kommer vi att glömma

Vad du gjort i gången tid

Tack för all din omsorg ömma

Tack lilla mamma, sov i frid.

Begravningsgudstjänst äger

rum i kretsen av närmast an-

höriga.

Nödvändigt jaga hjort

□ Kronhjortsstammen i Bredvik, Nordmaling, har nu blivit så stor att jakten på den betraktas som nödvändig.

□ 1988 hade Bredviks jaktvårdsklubb licens på fyra djur. Alla fälldes.

□ I år har licensen fördubblats till åtta djur. Redan under de första åtta dagarna av årets jakt har fyra av dessa fällts.

□ Ett annat jaktlag i samma by har dessutom skjutit två kronhjortar. Tre av de sex vuxna djuren som skjutits är kronhjortshannar med tio taggar i kronorna.

DEL 2 SIDORNA 23-29

hela helgen

• Nu är det nödvändigt att jaga kronhjort i Bredvik, Nordmaling. Stammen har blivit så stor.

Hett byte i Bredvik

BREDVIK (VK)
Årets kronhjortsjakt i Bredvik går över förväntan. Under de första åtta dagarna av jakten sköts sex vuxna djur. Och av dessa var tre hjortar som alla hade kronor med tio taggar.

Väckrast var den som Hadar Bergström sköt. Ett mycket imponerande djur som vägde ca 120 kg.

Att kronhjortsstammen kommit till nordmalingstrakten för att stanna bevisas klart av resultatet från de första jakt dagarna. Redan efter en dryg veckas jakt rapporteras att sex hjortar av tilldelade 20-talet i området fällts.

I Bredviks jaktvårdsklubb har Hadar Bergström fällt nämnda stortrofé samt en hind, Donald Ahlfeldt har också han skjutit en tio-taggare. Hans Nyström har återigen varit tursam och fällt en mindre tjur.

Jaktlag Allan Nilsson har skjutit två hjortar. En hind och en tio-taggad kronhjort.

- Vilthägn
För ca 15 år sedan byggdes ett kronhjortshägn och ett dovhjortshägn i Bredvik, Nordmaling. Efter ett tiotal år bröt sig hjortarna ut och har sedan dess vuxit så i antal att det i höst är tillåtet att skjuta 20 kronhjortar samt ett mindre antal dovhjortar. Det är nu två år sedan den första kronhjorten sköts i Bredvik. Det var den då 19-åriga Hans Nyström som sköt en med två taggar. Under förra hösten fälldes fyra djur och i höst har länsstyrelsen beviljat licenser på totalt 20 kronhjortar i området, fördelade på flera lag.
- Blir kvar
Kronhjortarna har kommit hit för att stanna, säger Hadar Bergström, en av de bybor som följt kronhjortens spridning i Norrland. Han berättar att den stammen ligger mellan 40 och 50 djur och att de hjortar som ursprungligen kommit från vilthägnen nu spridit sig över ett mycket stort område i södra länsdelen.
På våren vandrar kronhjortarna ut i kommunen och angränsande områden men sedan återvänder de flesta under vinterhalvåret till Bredvik och ses då i närheten av vilthägnen där de äldre vant sig att bli utfodrade, säger han.

roccage, säger man.

● **Nytt villebråd**

Att jägarna fick ett helt nytt villebråd hade naturliga orsaker. En snörök vinter tog några av de högbenta djuren sig ur hagnen och trots härdiga försök att samla in djuren var det några som förblev ute i det fria. Med tiden försämrades villstaketet och allt fler djur tog sig ut.

Något som många bybor tyckte var ganska trevligt. Och därför blev det protester från merparten av byborna när jägarna för några år sedan försökte locka tillbaka djuren in i hagnen i syfte att sälja dem vidare som avelsdjur.

I sina protester hävdade byborna att djuren inte längre var privatägda utan tillhörde jaktträsinnehavarna och som en följd av detta begärde de också jakt på djuren.

Efter inventering på kronhjortstammen godkände länsstyrelsen i samråd med de lokala jaktorganisationerna licensjakt på kronhjort medan dovhjorten annu hade fri avskjutning. Sedan dess har även dovhjortjakten licensbelagts. I båda fallen är jakten på djuren den första norr om Gävle-nivån.

● **Försökshöst**

För jägarna var jakten ny och den första hösten blev något av en försökshöst. I omgångar provade jaktlagen att jaga hjort med löshund, med drevkedja och genom pyrschjakt, då man smyger sig på bytet, med hjälp av vindriktning m.m. Jakten med hund visade sig ganska snart vara mycket olämplig.

Det blev så hög fart på kronhjortarna, säger Sören Larsson, som var en av debutjägarna. Även drevkedjajakten var svår då det visade sig att kronhjortarna hade en stor förmåga att krypa undan eller sänka emellan. Vid förra årets kronhjortsjakt var jägarna mer förberedda och kunde dra nytta av den första höstens erfarenheter.

Pyrschjakten har visat sig vara den absolut bästa formen.

● **Kronhjortar trivs**

Kronhjortstammen i Bredvik börjar bli till åren och de äldsta djuren uppskattas till 20 år. En av dem är den stortjur som i åratal fort ett fantasiskt skådespeleri inne i byn under parningstiden.

Många scener har utspelas mellan denne "herreman" och unga "uppstickare" som försökt komma över det "hare" om 10-12 hindar som brukar röra sig runt den stora tjuren. Åtskilliga kvällar har byborna blivit uppmärksamma på striderna tjurarna emellan genom det brölrande ljud som kronhjortarna gett ifrån sig under mörka höstkvällar.

Några bybor klagat till och med på att de knappt vågar gå ut sent på höstkvällarna till följd av kronhjortarnas skrånande. Andra tycker det är charmerande och trevligt.

● **Gör skada**

Kronhjortsstammen har blivit så stor här i Bredvik så att den börjar göra skada, säger Hadar Bergström och berättar om förstörda planteringar i skog och trädgårdsland.

Under vinterperioden utfodrar bybor kronhjortsstammen med hö vilket gör att även den uppväxande

● För 68-åriga Sören Larsson, Nordmaling, blev förra höstens kronhjortsjakt mycket lyckad. Han lyckades skjuta både en fyrtaggare på 69 kilo och en kalv på 24 kg slaktvikt.

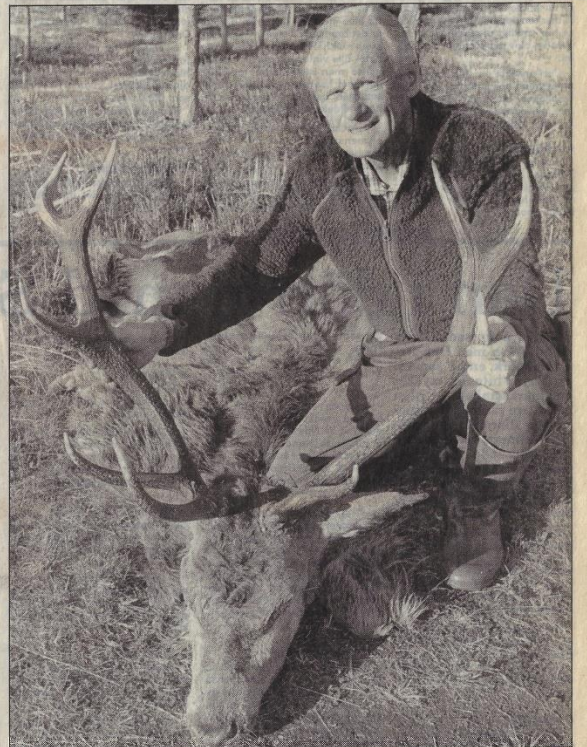
generationen av kronhjortar finner Bredvik som ett lämpligt övervintringsställe.

Vid höstens jakt har Bredviks Jaktvårdsklubb fått licens på åtta kronhjortar och elva älgar. Ett tecken på att kronhjortarna snart är lika vanliga som älg i Bredvik.

Det finns många som säger att det är fler kronhjortar än älgar i byn.

Anders Wikman

● Hadar Bergström, Bredvik, sköt förra lördagskvällen en riktig bjässe till kronhjort. En grann tiotaggare med grov krona. Slaktvikten uppskattas till 120 kilo. Förutom Bergströms tiotaggare har ytterligare två tio-taggars kronhjortar skjutits i Bredvik i år.

FOTO: ANDERS WIKMAN

• Ett glatt besked fick Bert-Åke Hennström, Vännäsby, i mitten och Tore Lindberg, Lycksele, t.h när de under höstmarknaden i Nordmaling tog tillfället i akt och gjorde en kolesteroltest. Elisabeth Rosendahl leg.sjuksköterska, t.v berättar om resultatet och ger råd. Hälsokontrollen var ett av nyhetsinslagen vid årets marknad.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Välbesökt marknad i Nordmaling

NORDMALING (VK)

Helgens höstmarknad i Rådviken i Nordmaling blev välbesökt och fick gott betyg av besökarna. Uppskattningsvis besöktes marknaden av mellan åtta och tio tusen människor i det fina höstvädret.

I ett kallt, men ändå fint höstväder, genomfördes under helgen den tredje upplagan av Höstmarknaden i Nordmaling. Erfarenheten från de två första åren har gjort marknaden allt bättre och trevligare att besöka. Utbudet av varor och tjäns-

ter i de cirka 170 stånden var varierande och många. Från de traditionella rökta köttet, knivarna och olika handarbeten till en möjlighet att kontrollera sin egen hälsa. En husvagn där kunderna efter dryga tio minuter fick veta hur hög procent kolesterol som fanns i blodet tillhör absolut nymodigheterna för marknader.

Båda dagarna blev välbesökta, med de flesta besökarna vid lunchtid på lördagen. Tidvis var det då svårt att ta sig fram mellan stånden. Årets marknad är utan tvekan den bästa som genomförts och visar att arrangemanget kommit för att stanna.

ANDERS WIKMAN

Knall av Nordmaling

HÄRNÖSAND (VK)
Efter Brännans handbollsmatch mot Nordmaling på lördagen satt minst 50 procent av publiken kvar en kort stund och imiterade fågelholkar eller något liknande.

Nordmaling vann nämligen matchen med klara 20-15 (10-9) efter att ha spelat en mycket fin handboll och helt enkelt spelat ut seriefavoriterna.

- Vi vet att vi kan plocka Brännan och hade en mycket hetare vilja i dag, kommenterade en lycklig Tomas Johansson i Nordmaling.

Nordmaling tog genast kommandot i matchen och efter 13 minuter hade bortalaget ledningen med 6-2. Härnösandslaget tycktes vara slött och slapp, men vaknade efter hand till mer och mer och kunde sakta men osäkert jobba sig in i matchen.

Efter halvtidsresultatet 9-10 trodde undertecknad och de flesta med mig att Brännan skulle ta sig samman och komma ut på planen som det gamla Brännan man är van att se, men så blev inte fallet.

• Slött hemmalag

Även i början av den andra halvleken var hemmaspelarna märkvärdigt slöa, och stod inte alls att känna igen. Nordmaling gjorde tre mål och plötsligt var luckan mellan lagen stor igen. Det försprång som Nordmaling fick i början av den andra halvleken kunde Brännan aldrig ta in.

Det var ofta stolparna som hindrade Brännan, samt en utomordentlig målvakt i Nordmaling, Pier Magnusson. Nu skall tilläggas att det inte är så

svårt att spela bra när vartenda Brännan-anfall kom i mitten och där fanns alltid minst två försvarare, men det förringar inte Piers insats.

Medan Brännan spelade stressat i anfallsspelet och aldrig drog isär försvaret gjorde Nordmaling precis tvärtom. De spelade efter sina resurser och gjorde det på ett mycket fint sätt, och kunde bjuda på ett par riktiga delikateser.

• Perfekt match

Slutresultatet skrevs till slut 15-20 i en från Nordmalings sida taktiskt perfekt genomförd match. Dessutom hade de en fin inställning till matchen.

- Vi faller på anfallsspelet, ibland är det rena pojklagsmiss-tagen, kommenterade en minst sagt besviken Kjell Ljungström i Brännan.

- Det har tagit oss fyra år att få det rätta tålamodet i anfallspelet, och i dag funkade det bra, fortsatte Tomas Johansson.

Nordmaling gjorde en helguten laginsats men nämnas bör ändå Urban Sandström, Peder Lövgren och målvakten Pier Magnusson.

I Brännan var det "Gölle" Westerlinds fina straffskytte som höll laget kvar i matchen i andra halvleken.

Kan Nordmaling fortsätta spela så här bra handboll blir laget att räkna med i toppstriden, utan tvekan.

KENNET BERGKVIST

Målen: Brännan: Göran Westerlind 8, Stefan Widmark 2, Fredrik Innala, Anders Norlander, Håkan Sundin, Anders Byström, Magnus Nilsson. Nordmaling: Peder Lövgren 6, Urban Sandström 4, Olof Levander 3, Lars-Göran Nyström 2, Bo Asplund 2, Mikael Hägglund, Inge-mar Sjöström, Per Edström.

Domare: Kent Ströberg och Kenneth Beck.

Nordmaling:

Kommunen fick ny växel

NORDMALING (VK)
På måndagen öppnades en ny växel till Nordmalings kommun. En av nyheterna är nytt telefonnummer och möjlighet att ringa direktnummer till olika tjänstemän.

– Den gamla växeln var helt enkelt fullsatt, säger Rolf Jonsson, tekniker vid televerket.

Arbetet med att byta ut den gamla växeln genomfördes under fredagskvällen och lördagen. När den nya telefonväxeln öppnades på måndagsmorgonen innebar det en extra hård arbetsdag för växeltelefonisterna.

Telefonerna gick "varma" när alla de nya anknyningsnumren kopplades upp. Under två

inkörningsdagar hjälper dock Gunilla Vestlund från televerket till med växeltelefonisternas arbete.

• Ny teknik

Med den nya växeln finns det plats för 10 000 anknyningsnummer. Till växeln hör en reservströmkälla som gör att det går att ringa även om det blir strömlöst. Ett problem som tidigare alltid uppstod när det blev strömlöst i kommunalkontoret.

Den största fördelen med växeln är att det nu går att ringa "förbi" växeln och direkt till den tjänsteman som kunden vill träffa. Skulle någon inte svara inom sex ringsignaler kopplas telefonsamtalet in till växeltelefonisten.

En annan fördel är att tjänstemännen själva kan inprogrammera om var de är i stället för som tidigare ringa upp växeln och meddela.

ANDERS WIKMAN

Vår kära Annie Paulina Söderström

* 16/4 1895 † 13/10 1989
har lämnat oss i sorg och saknad.

Nordmaling 16 oktober 1989

Systerson
Nordmalingsbygdens
Pingstförsamling
Övrig släkt och vänner

Herren är min herde
Psalm 23

Begravningsgudstjänsten äger rum i Pingstkyrkan, Nordmaling, lördag 21/10 kl 11.00. Tänk på församlingens kyrkbyggesfond pg 46 40 33-0.

Elna Lundberg, Nordmaling.
På sjukhemmet, Skellefteå lasarett, avled under måndagen fru Elna Lundberg, född Söderström, maka till framlidne redaktör Harald Lundberg, Nordmaling. Hon var 89 år och sörjes närmast av dotter Birgit med make Kurt samt sonhustru Gunvor.

Hon var född i Mo, Lögdeå, men växte upp hos sina morföräldrar i Stavsjöholm, Nordmaling. Redan från tio års ålder fick hon börja tjäna som piga i trakten. Vid 18 års ålder utbildade hon sig till hemsömmerska i Håknäs och året efteråt gifte hon sig med Harald Lundberg, Öre, Nordmaling.

I hemmet fostrades två barn.

1937 flyttade familjen till Nordmaling i samband med att maken började som lokalredaktör vid Västerbottens Folkblad. Hon blev änka 1985.

Fru Lundberg var en hemmets kvinna som ägnade sin omsorg och tanke åt familjen. Hon var känd som en duktig sömmerska och på sin tid flitigt anlitad.

Efter makens bortgång har hon bott hos sin dotter i Skellefteå.

Elna Lundberg, Nordmaling.
På sjukhemmet, Skellefteå lasarett, avled under måndagen Elna Lundberg, född Söderström, maka till framlidne redaktör Hjalmar Lundberg, Nordmaling. Hon var 89 år och sörjes närmast av dotter Birgit med make Kurt samt sonhustru Gunvor.

Han var född i Mo, Lögdeå, men växte upp hos sina morföräldrar i Stavsjöholm, Nordmaling. Redan från tio års ålder fick hon börja tjäna som piga i trakten. Vid 18 års ålder utbildade hon sig till hemsömmerska i Håknäs och året efteråt gifte hon sig med Hjalmar Lundberg, Öre, Nordmaling.

I hemmet fostrades två barn. 1937 flyttade familjen till Nordmaling i samband med att maken började som lokalredaktör vid

Västerbottens Folkblad. Hon blev änka 1985.

Elna Lundberg var en hemmets kvinna som ägnade sin omsorg och tanke åt familjen. Hon var känd som en duktig sömmerska och på sin tid flitigt anlitad.

Efter makens bortgång har hon bott hos sin dotter i Skellefteå.

Hjalmar Vesterlund, Blattnicksele. Förre köpmannen Hjalmar Vesterlund, Blattnicksele, har avlidit i en ålder av 78 år. Närmast sörjande är maka och fyra barn med familjer.

Han var född i Jutis, Arjeplog, och kom tidigt in på affärsbanan genom anställning vid Konsum i Arjeplog. Som konsumföreståndare tjänstgjorde han under åren 1933–1944 i Sorsele, Blattnicksele och Ammarnäs. Han gifte sig 1933 med Inga Johansson, Blattnicksele. De drev en affärsrörelse där från 1956 till pensioneringen.

Hjalmar Vesterlund var öppen och utåtriktad och deltog i många ideella sammanhang, särskilt för tävlingsskytte. Som pensionär var han särskilt aktiv inom Sorsele PRO-förening.

Öppet bråk i Nordmaling

Lärare och föräldrar rasar mot bussar på skolområdet

NORDMALING (VK)

Nu rasar skolpolitiker, lärare och föräldragrupper vid skolan i Nordmaling. Anledningen är byggnadsnämndens beslut att strunta i de protester som skolan framfört mot förslaget till ny av- och påstigningsplats för bussarna inom skolområdet.

– Vi vill att bussarna av både miljö- och säkerhetsskäl ska placeras utanför skolområdet, säger lärare och föräldrar genom sina representanter och kallar byggnadsnämnden för "cynisk".

– Dom överdriver, hävdar byggnadsnämnden och kallar lösningen praktisk. Samtidigt beskyllder båda parter varandra för prestige-tänkande.

Den nya av- och påstigningsplatsen för skoleleverna som ska till och från Nordmaling har blivit en både het och infekterad fråga. Sedan i somras har lärarna, både Hem och skolföreningarna samt politikerna i skolstyrelsen försökt påverka byggnadsnämnden att placera den utanför skolområdet, på den s k Levar-åkern. Men byggnadsnämnden säger nej till "utlokalisering".

Busshållplatsen ska finnas i anslutning till skolan, menar dess politiker med ett undantag. För närvarande ser det också ut att gå byggnadsnämndens väg.

Det är tekniska utskottet som slutligen avgör ärendet även om byggnadsnämnden som planmyndighet har ett övergripande ansvar.

• Trångt

Det som satt i gång debatten är egentligen att ett gammalt önskemål gått i uppfyllelse. Ett triangelformat markområde som gränsar mot skolan-Kungsvägen-Skol-

• Nu rasar skolpersonalen och föräldrar i Nordmaling mot byggnadsnämndens förslag att bygga om en planerad lek- och idrottsyta till bussparkering. – Av både miljö- och trafiksäkerhetsskäl är beslutet olämpligt, säger Kerstin Richter, Stig Strömberg och Nina Dahl-Oskarsson.

gatan har införlivats med skolområdet.

– Lekytorna på skolan har minskat för varje nybyggnad och vi såg i det nya trekantsskoleområdet en möjlighet att få tillbaka ytor för eleverna, konstaterar Håkan Petersson, skolchef.

Det var därför naturligt att när skolpolitiker, lärare och föräldrar-representanter enades kring ett förslag skulle den nya ytan nyttjas som en mindre idrotts- och lekplats.

Samtidigt föreslogs att bussparkeringarna för de åtta skolskjutsarna skulle placeras på Levar-åkern, visserligen utanför men ändå gränsande till skolområdet.

• Opraktiskt

Det visade sig emellertid att byggnadsnämnden har en annan uppfattning. Förslaget från skolan är opraktiskt, menar politikerna i byggnadsnämnden.

– För att skapa större lektyr för eleverna bör en första åtgärd bli

att samtliga bilar som tillhör skolpersonalen flyttas utanför skolområdet till en ny parkering.

Det säger Carl-Gösta Andersson, s. vice ordförande i byggnadsnämnden.

– Vi kan dessutom rekommendera skolan att använda de nya bussparkeringarna som lektyr vid de tider när bussarna inte står uppställda.

• Miljö och avgaser

De representanter för skolan

som VK talat med, Håkan Petersson, skolchef, Stig Strömberg, lärare, samt Kerstin Richter och Nina Dahl-Oskarsson för föräldrarna är mycket bestämda i sina protester mot bussar inom skolområdet. Enligt byggnadsnämndens förslag ska fyra fordon stå uppställda på Skolgatan och lika många i vinkel, in mot skolområdet.

– Förslaget är ytterst olämligt. Det kommer att resultera i att avgaser dras in i skolbyggnadens ventilation. Dessutom blir de uppställda bussarna från trafiksäkerhetssynpunkt farliga för de elever som bor på området och måste passera bussarna när de skyndar hem.

– Det är cyniskt att politikerna i byggnadsnämnden kan ta ett beslut där man försämrar miljön för eleverna i stället för att försöka hitta en bra lösning, kommenterar Stig Strömberg.

– Det har gått prestige i beslutet hos byggnadsnämnden.

• Överdrift

– Farhågorna är överdrifter och inget annat. Vi tänker också på barnen och vill ordna det så praktiskt som möjligt för dem.

– Det kommer även skolan att märka när ombyggnaden är klar. Då kommer man också att märka att det blir betydligt mer utrymme för eleverna än vad det är i dag, menar Carl-Gösta Andersson.

I sina kommentarer säger han att "skolstyrelsen yttrar sig mot allting" och "det har blivit prestige för personalen att få sin vilja igenom".

Carl-Gösta Andersson hävdar på VK:s fråga att det absolut inte är en prestigefråga för byggnadsnämnden. Med ett undantag är den enig och det visar att nämnden främst haft "det praktiska" i åtanke, menar han.

OWE FREDRIKSSON

Olofsfors AB bygger ut för tio miljoner

OLOFSFORS (VK)
Olofsfors AB i Olofsfors, Nordmaling, vill bygga ut sin industrilokal för tio miljoner kronor.

Utbyggnaden på cirka 650 kvadratmeter blir en förlängning på den industrilokal som invigdes hösten 1986. Detta beslutade företagsstyrelsen vid senaste sammanträdet.

Nu går Olofsfors AB vidare med "etapp 2". Så sent som hösten 1986 avslutades "etapp 1" i och med att företaget invigde en helt ny industrilokal. Den ökade efterfrågan på företagets varor har gjort att styrelsen vid sitt senaste sammanträde godkände planerna på att bygga ut industrilokalen. Detta för cirka tio miljoner kronor.

I den summan ingår även maskiner som inryms i en helt ny vägstållinje. Utbyggnaden blir på södersidan av den befintliga industrilokalen. Förutom lokaler för maskiner kommer personalen att få helt nya

personalutrymmen. Enligt de första skisserna på utbyggnaden kommer det bland annat att finnas omklädningsrum för nio damer.

• Helt ny teknik

– Med den nya datoriserade tekniken är det aktuellt med kvinnlig arbetskraft i verkstadsindustrin, säger Jens Östensson, VD. Han uppger vidare att hela den nya vägstållinjen kommer att vara datoriserad. Detta innebär att det inte är aktuellt med några nyanställningar i företaget.

– Vad som praktiskt händer är att vår personal går utbildningar för att klara de nya maskinerna.

– Skämtsamt kan vi kalla det för att vi byter ut musklerna mot maskiner, säger Jens Östensson. Enligt tidsplanen skall utbyggnaden vara klar redan nästa sommar.

– Det är en tuff tidsplan, men då vi är flera som jobbar i projektet är det inte omöjligt trots högt tryck på byggmarknaden, säger Hans-Göran Trammer, konsult som under den senaste tiden jobbat med projektet.

Jens Östensson visar i siffror företagets utveckling sedan den nya industrihuset togs i bruk hösten 1986. Där framgår att "inkörningsåret" var tungt, men att sedan pekar siffrorna uppåt.

Bland annat har ca 15-tal nyanställningar gjorts. För att klara årets stora orderingång har Olofsfors AB hyrt in arbetskraft från andra industrier samt lagt ut en del jobb på legotillverkning. Dessutom har företagets egna anställda jobbat mycket övertid.

– Vi har kommit till ett tak och måste utveckla företaget vidare i "etapp 2", säger Jens Östensson.

I december skall alla detaljerna kring utbyggnaden i Olofsfors vara klara och då sker också det formella styrelsebeslutet. Med de maskininvesteringar som företaget redan gjort i år blir investeringarna närmare 15 miljoner inom ett och ett halvt år.

I och med utbyggnaden räknar företagsledningen med att fördubbla vägstålltillverkningen och fördubbla skopstålltillverkningen.

ANDERS WIKMAN

Nordmaling satsar lånar 104 miljoner

NORDMALING (VK)
Nordmalings kommun står inför en rekordstor investeringsperiod. Under de närmaste tre åren, 1990-92, är investeringsvolymen 118 miljoner kr och av dessa måste 104 miljoner lånas.

— Men vi klarar detta utan att höja varken skatt eller hunds katt, hävdar kommunstyrelsens arbetsutskott.

Det blir ändå dyrare att bo i Nordmaling sedan av föreslagna höjda taxor och avgifter.

Det är ett starkt budgetförslag som kommunstyrelsens arbetsutskott presenterade under onsdagen. Redovisningen av det investeringsprogram som gäller för de närmaste tre åren är måkfigare än vanligt till följd av flera stora projekt, sport- och idrottsanläggningar av kommunstyrelsen, dag- och fritidshem m fl.

• **Fördelar kostnader**
Arbetsutskottet har gått in för att fördela kostnaderna i förhållande till projektens fördelställe. Så är till exempel kommunstyrelsens utbyggnad av kommunhuset, dag- och fritidshem m fl.

Årets budget, medan byggkostnaderna tas upp 1990 och 1991. Sociala får känna av återringningar och är enligt förslaget tio miljoner kr per år i o m 1992 vilket är en rejäl prutning på nämndens förskottad redan för 1989.

Sport- och idrottsdelen är beräknad till 25 miljoner och det ska klaras av genom ett projekteringskostnads togs i årets budget medan 10 miljoner är avsatta för 1990 och resterande fem för 1991.

• **Löpande**
Kommunen har även flera "löpande" projekt som i ex fem miljoner kr för gator och vägar samt 1 miljon för fortatta investeringar i Rödåker. Därutöver kommer dessutom en ombyggnad av industrihuset i Olofsfors som tidigare ägts av Olofsfors AB. Ombyggnaden beräknas till tre miljoner kr och gäller främst ventilationsdelen.

För skolområdet och/eller biblioteksverksamheten har av föreslagna tre miljoner ska avsättas för 1991, låts för 1992 samt förväntar sig fortsatta behov även för de närmast efterföljande åren.

• **Minskad stadigt**
När det gäller driftbudgeten så kommer att märkas i takt med nya investeringar att kommu-

nens normala resultatöverskott minskar. För 1990 förväntas driften ge ett plusresultat på ca 9,4 miljoner och i likhet med tidigare år kommer troligtvis detta att föras över till investeringsbudgeten. Under de efterföljande åren förväntas dock en snabb minskning av överskotten och 1992 beräknas summan till ca 5,5 miljoner. Den summan beräknas att fortsätta sjunka....

• **Räntenetto**
Nordmalings kommun har sedan tidigare varit en förhållandevis valbeställd kommun. Kanste främst en effekt av en tidigare försiktighet i nyinvesteringar. För 1989 finns i kommunens kassa kontanta tillgångar som beräknas ge ett ränteeffekt på ca en miljon kr vilket motsvarar ca 25 öre i utdebitering.

Med den planerade investeringsvolymen för de närmaste tre åren beräknas det ränteeffektöverskott som väntas till ett minus på 11,4 miljoner kr vilket i sig motsvarar en höjning av kommunalskatten med ca tre kr. Ändå räknar inte kommunen att höja den.

— Det ger för lite i förhållande till vad det kostar skattebetalarna eftersom staten enligt det nya förslaget tar 2/3 av skatte-

lönnen, menar att genom sin sekreterare, Gösta Jonsson.

— Inte heller höjda avgifter och taxor ger tillräckligt med pengar för att klara en fortsatt expansion, menar att som svarar att Nordmaling efter de närmaste starka investeringsåren kommer att få känna på att dra åt svängremmen för nya investeringar.

OWE FREDRIKSSON

Dyrare att bo

NORDMALING (VK)
Inga skattehöjningar men väl höjda bruksavgifter och taxor gör att det blir dyrare att bo i Nordmaling redan fr o m 1990.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår nämligen inför nästa år att grund- och bruksavgifterna för vatten och avlopp höjs med i genomsnitt 50 procent.

— Det är inte en förtäckt skattehöjning, försvarar arbetsutskottet, som menar att höjningarna krävs för att höja täckningsgraden på kostnaderna.

Av vidstående artikel om budgeten framgår tydligt att Nordmalings kommun går mot en stark investeringsperiod med stora projekt och stora lån. Att det inte blir någon skattehöjning försvaras med att "det ger för lite i förhållande till vad det kostar skattebetalarna". Däremot står sig inte nu för att föreslå höjda avgifter för såväl medborgarnas vatten och avlopp som renhållning.

Anläggningsavgifterna för servaledningar till vattenförsörjning, avlopp samt dag- och drivvatten avlopp föreslås kosta 10 000 kr per ledning och grundavgifterna för

fastighet och lägenhet, 6000 respektive 4000 kr.

• **Höjs kraftigt**
Grundavgifterna höjs kraftigt och föreslås bli 600 kr mot 423 kr 1989.

Tilläggsavgift per lägenhet blir 400 kr (250 kr 1989), avgiften per kvadratkilometer vatten höjs till 6,40 (3,25) och för spillvattenavlopp till 4,40 kr (2,65).

I och med höjningarna ökar täckningsgraden på kommunens verkliga kostnader från ca 35 procent till 45 procent. Därtill avvisas i förslaget att täckningsgraden för 1991 respektive 1992 ska bli 50 respektive 62 procent.

Renhållningstaxan för 1990 höjs även den. Alla med sophämtning varje vecka får höjd taxa till 400 kr och för de som har 14-dagars hämtning blir taxan 330 kr.

Kommunens svömningssektion höjs från 450 kr till 550 medan motsvarande för gräsklippingen höjs från 300 till 350 kr.

Tomtpriserna föreslås höjas från 30 kr per kvadratmeter i större tätorter till 35 medan övriga orter får höjning från 22 till 25 kr.

NORDMALING

Owe Fredriksson
0930/100 28

Ingen räddning i Rundvik

NORDMALING (VK)
Nordmalings kommun vill lägga ner brandstationen och därmed räddningskåren i Rundvik.

Anledningen är att den ena av de båda industrierna på orten, Swanboard Masenite AB, beslutat att inte gå med och betala i kostnaderna för stationen. Vilket är en förutsättning för fortsatt verksamhet, enligt kommunens politiska ledning.

Redan i juli nästa år beräknas nedläggningen vara ett faktum.

Kommunens utredning om behovet av en särskild räddningskår i Rundvik visar att antalet utryckningar per år inte är tillräckligt stort för att motvara kommunens

kostnader. Det anses också — mer eller mindre allmänt — att stationen främst varit en service för de två industrierna Gränneverken och Swanboard än ett behov för den breda allmänheten.

Mot bakgrund av att räddningskåren i Nordmaling enligt gällande normer klarar den krävda utryckningstiden har kommunen därför gått in i en diskussion med de två industrierna. Kravet har varit att företagen lika med och dela kostnaderna lika med kommunen, en tredjedel vardera, annars läggs stationen ned.

Nu har Swanboard Masenite AB svarat på kravet och avstår från att dela kostnaderna. Gränneverkens ställningstagande är däremot ännu oökant för utredningen.

de men enligt kommunstyrelsens arbetsutskott, saknar det betydelse.

Förutskötningen var att alla tre parter skulle stå lika delar och om en part backar ur faller förslaget, menar politikerna.

Redan i juli 1989 beräknar kommunen att stationen läggs ner.

Idag finns 12-13 personal engagerade i stationen samt ett krav på förnyelse av fordonsparken som består av två utryckningsfordon.

John Erik Nylander, socialdemokratiernas starke man i Nordmaling och själv anställd vid en av de aktuella industrierna reserverade sig mot avis materialet.

Stora planer i Nordmaling:

Nytt köpcentrum ska byggas

NORDMALING (VK)
Nu är det klart att det blir ett nytt köpcentrum och Systembolag nere vid den så kallade Holmlundska tomen i Nordmaling. I dagarna undertecknas avtalen mellan kommunen och Systembolaget. Samtidigt deklarerar Sten Lundqvist, ägare av Stens Golv & Färg, att han bygger ett köpcentrum där på cirka 1 600 kvadratmeter.

— Det är nu helt klart att vi bygger Systembolaget nere på Holmlundska tomen, säger Jens Olsen vid Systembolaget i Stockholm.

Han uppger att de blivit lovade en tomt på 500 kvadratmeter närmast Hamngatan. Vidare berättar han att projekteringen är påbörjad för att klara en byggstart närmast försämrar i vår. Kommunrådet Sture Lindgren uppger att kontraktsskrivning pågår och att systembolaget blivit lovade en tomt-placering närmast Hamngatan.

• **Nytt köpcentrum**
Vid sidan om Systembolagets placering på tomen har Sten Lundqvist förhandlat med kommunen och fått klartecken för att köpa resterande tomtmark i kvarteret Lekatten 8 och där bygga ett köpcentrum.

— Vi är trångbudda och för att följa med i utvecklingen bygger vi ett nytt köpcentrum, säger Sten Lundqvist i egenskap av företagsledare för Stens Golv & Färg AB.

Enligt hans planer på det nya köpcentrumet är det inte bara hans företag som skall in i fastigheterna.

• **Myr ut resten**
— Det är meningen att vi bygger affärslokaler för cirka 1 600 kvadratmeter och av dessa nyttjar vi själva 400 kvadratmeter, säger han och uppger att han skall hyra ut de resterande lokalerna.

— Vi har preliminärt klart för

någon sorts servering där, fortsätter han och vill inte närmare gå in på frågan.

De planer som nu redovisas påminner till stora delar om de skisser som redovisades i slutet av mars (VK 293).

• **Projekteringsstadlet**

Allt är annu på projekteringsstadiet, varför det för närvarande inte finns några kompletta ritningar över hur byggnaderna i kvarteret kommer att se ut. Stens Golv & Färg har dock gjort ett skissförslag med tre olika huskroppar om 400 kvadratmeter, samt en alternativ placering av systembolaget. Något samråd mellan de två byggherrarna har dock ännu inte skett mer än per telefon.

Enligt Jens Olsen vid Systembolaget är det viktigt att bygga hela kvarteret i samma steg och om möjligt samtidigt.

ANDERS WIKMAN

Så här kommer det att se ut:

• Om Stens Golv & Färg får som de vill kommer de att bygga ett köpcentrum med tre huskroppar om 400 kvadratmeter i närheten av systembutiken på kvarteret Lekatten 8 i Nordmaling.

TECKNING: MARIANNE RUTBERG

• Sten Lundqvist, vid Stens Golv & Färg, vill bygga ett nytt köpcentrum på f d Holmlundska tomen. Tanken är att bygga tre huskroppar om vardera 400 kvadratmeter. I samma kvarter är det också klart att det blir en systembutik. Planerad byggstart är under våren 1990.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Sista halshuggningen skedde i Levar

• Stenen vid stupstocken är en gåta för oss, säger kulturnämndens ordförande Hilmar Dalsfelt.

Yxmördaren Wiklund miste nacken på "galgbacken"

NORDMALING (VK). Allt tyder på att länets sista avrättning genom halshuggning skedde våren 1853 på "galgbacken" i Levar, Nordmaling.

— Vi kan inte finna någon senare avrättning, säger Monica Steen vid länsmuseum i Umeå.

När Lars-Erik Berggren, Högländ, Nordmaling, förra veckan läste i VK om den sista avrättningen i Västerbotten reagerade han på artikeln.

Där angavs att den sista avrättningen skedde 1838 och då Berggren kände till en avrättning i Levar 1853 kontaktade han VK. Under tiden hann ytterligare två avrättningar publiceras i tidningen, 1845 i Västanås och 1852 mellan Stöcksjö och Rönäck.

• Yxmörd

Fick klart är att under 1833 halshögs Jon August Wiklund, på "galgbacken" i Levar, Nordmaling, sedan han dödat sin hustru med en yxa. Förstärare var även där Gernan-Jylli. Den dokumentation som finns att tillgå säger att avrättningen är den sista som förrättades på avrättningsplatsen i Levar, men allt tyder på att det även är den sista i länet.

• Galgbacken i Levar

Vad som verkligen inträffade på "galgbacken" i Levar är det ingen som riktigt känner till. På en stor sten intill den plats där själva stupstocken fanns är det intyget 1830 4 DÖ-D.

— För oss är det naturligtvis en gåta, säger kulturnämndens ordförande Hilmar Dalsfelt och menar att det finns många frågetecken kring vad som verkligen hände i början på 1800-talet.

• Dokumenterat

Vad som finns dokumenterat kring avrättningarna i Levar är sju personer halshuggs där. Den första avrättningen skedde den 13 maj 1812, då bondesonen Simon Tobiasson från Gräsmyr fick sätta livet till. Han hade under en följd av år gjort sig skyldig till mycket grova brott.

Den 11 december 1845 avrättades drängen Per Olsson. Hans brott var misshandel, stöld och försök till mordbrand i Storinget, Logöed 1844. Den sista avrätt-

• Lars-Erik Berggren, Högländ, Nordmaling, t v och Hilmar Dalsfelt, kulturnämndens ordförande, spekulerar i vad som verkligen hände på 1800-talet vid avrättningsplatsen i Levar. Den senaste avrättningen skedde våren 1853, då Jon August Wiklund halshöggs. På stenen finns inskriptionen 1830 4 DÖ-D. Detta trots att man bara känner till tre avrättningar. 1812, 1845 och 1853.

ningen genom halshuggning skedde våren 1853. Det var "rappelmakaren" Jon August Wiklund, Högländ. Han hade mördat sin hustru Krisins med en yxa.

• Rappelmakaren Wiklund Gernan minnesanteckningar från gamla människor som känt till "rappelmakaren" Jon August Wiklund finns intressanta detaljer bevarade. Denne Wiklund bodde i ett litet torparställe i Högländ, lite mer än 50 meter från gränsen till Hummelholm.

Vid ett bergparti mellan byarna hittade han en älgstige, där han med ett harparep snarade älg. Han bjö-

de ner en asp till en hävsting mot repet och "vallade" sedan in älgan i vallen. I grannbyn, Hummelholm, hade han en "släskrens", Carolina.

Tillsammans smickade de planer på hur de skulle "i horet" hustrun Krisina. Ett försök att få henne in i "älgstilan" misslyckades. Då verkstälde han i stället gärningen med en yxa.

• Trebent järnryta

För att klara sig från brottet etablerade han en större trebent järnryta nedanför stegen upp till vinden och sade att hustrun ramlat utför stegen och slagit ihjäl sig mot gry-

tan. Inledningsvis trodde länsman Nils Nohnd på hans berättelse, men när grannarna var mestänksamma på vad Wiklund haft för sig ville de att länsman tittade på Wiklunds yxa.

Där påträffades blod och häststrån, varför Wiklund fördes till arresten i sockenstugan.

• Erkände

Han nekade först, men då bevisen var för tydiga erkände han sitt brott och dömdes till livet. Även fastevisnen Carolina ansågs skyldig till det överlagda dråpet och dömdes för medhjälp till livstids fängelse.

Hon fördes till kronospinneriet på Långholmens, Stockholm. Där fick kvinnor som utfört svåra brott vid den tiden straffarbete. Den första tiden fick de stå och spinna och först när de spunnit ihop peng- ar till en stol fick de råga ut sitt på när de arbetade.

• Galgbacken bevaras?

För ett antal år sedan ville kulturnämnden i Nordmaling göra avrättningsplatsen mer tillgänglig och föreslog att göra ett minnesmärke vid den sten som har inskriptionen 1830 4 DÖ-D, men dåvarande kommunrådet Evert

Molin avstyrkte bestämt förslaget och säger fortfarande i dag.

— Den där Wiklund var en mördare och för fram med "hor" och det är inget som vi skall vara stolta över genom någon sorts minnesmärke.

ordet fritt

Åven i Nordmaling har man storstadskomplex, menar Kjell Nilsson.

Nordmaling gör storstads- investeringar

DET är inte enbart kommunpolitikerna i Umeå som lider av storstadskomplex. Nu har budgetberedningen i Nordmaling tänkt sig ett investeringsprogram som saknar motsvarighet i historien för en kommun av vår storleksordning. Eller vad sägs om investeringar för 123 milj kr på tre år, 1990-92.

Vad är det då som kostar så vansinnigt mycket? De stora kapitalkostnaderna ligger framför allt på barnomsorgsfastigheter 30 milj kr, is- och sporthall 25 milj kr, om/utbyggnad av kommunkontor 17,2 milj kr, vatten och avloppsverk 10 milj kr m m.

Budgetberedningen har tänkt att betala allt detta genom att framför allt låna pengar. Lånebehovet är så pass stort som 104 milj kr. 1990-92. Det här betyder att kommunen redan 1992 har kostnader för enbart räntor på lånen, på 11,4 milj kr. Det motsvarar en kommunal utdebitering om ca 2,50 kr. Ännu tydligare kan vi se konsekvenserna av upplåningen om vi tittar på den kommunala skulden fördelad på antalet invånare. Låneskulden 1988 var 379 kr/invånare, 1992 är skulden 14 375 kr/inv. Det behövs inga djupare ekonomiska kunskaper för att begripa att budgetberedningens förslag är ogenomförbart. Nordmaling är på god väg att inta en särklassig toppposition i landet vad beträffar skulder.

Budgetberedningen är trots allt medveten om att investerings-

behovet är stort även efter 1992, inte minst på skolsidan. Apropå skolan så har man åtminstone hittat något att pruta på under 1990. Skolstyrelsen har åskat att få göra investeringar om 1,3 miljoner, vilket motsvarar ungefär 2 procent av den totala skolbudgeten. Nu ansåg emellertid beredningen att 2 procent är alldeles för mycket pengar för skolan och prutade snabbt ned beloppet med en halv miljon kronor.

Största faran om budgetförslaget vinner majoritetens gehör blir konsekvenserna för den kommunala servicen i framtiden. Ingen ska drömma om att vi kommer att få råd att hålla oss med små skolenheter som i Norrfors m fl orter. Nop menar att i det här läget ska vi inte bygga någon ishall, vi har heller inte råd med någon utbyggnad av kommunkontoret, och vi måste finna andra lösningar på barnomsorgsfastigheterna.

I skrivande stund får jag syn på en artikel i det socialdemokratiska husorganet. Där är sossarnas starke man, John-Erik Nylander, mycket uppbragt över att några politiker ska åka till Hallsberg och se på en ishall. Ja, det är onekligen till att ha sinne för väsentligheter i kommunpolitiken.

Hur som helst är det hög tid att allmänheten får ta del av politikerens tankar omkring budgeten. Jag ser fram emot en frisk debatt med andra politiska företrädare.

Kjell Nilsson, Nop

"Glömnda" folkbokföringen överlämnades i Norrfors

NORRFORS (VK)

På torsdagen genomfördes det formella övertagandet av folkbokföringen i Norrfors mellan komminister Johannes Edby och komminister Roland Ahlstrand. Detta skulle ha skett redan 1981, men har legat i glömska ända till i höst.

Under högtidliga former utfördes på torsdagen den formella överlämningen av folkbokföringen i Norrfors till den präst som varit i församlingen sedan 1981. Kontraktprost Gunnar Ågerstrand, kyrkobokföringsinspektör Lars Jonsson, Ingegerd Marell från länsarkivet, Anna-Lisa Karlsson från pastorsexpeditionen i Nordmaling samt förra prästen, komminister Johannes Edby var närvarande. Tillsammans kontrollerade de att alla papper finns kvar och i ordning efter en inventarielista.

• Kort historia

Folkbokföringen i Norrfors församling är en tämligen kort historia som startade 1939. Dessförinnan var Norrfors indelat i två olika områden. Ett norr om järnvägen, med Bjurholm som folkbokföringsdistrikt. På den södra sidan var det Nordmaling som skötte folkbokföringen.

• Sen överlämning

När Johannes Edby, 1981 flyttade till Nästinge, Strömstad, blev

På torsdagen kontrollerades att alla papper finns i ordning vid pastorsexpeditionen i Norrfors. Då skedde också den formella överlämningen av arkivet som skulle ha utförts 1981. Här är det Ingegerd Marell t.v., komminister Roland Ahlstrand och pensionerade komministern Johannes Edby som kontrollerar ett av de äldsta dokumenten.

FOTO ANDERS WIKMAN

den formella avlämningen inte utförd. Därför var den nu 63-årige

komministern kallad från bostaden i Lövånger till den högtidliga

ceremonin på pastorsexpeditionen i Norrfors. ANDERS WIKMAN

Det sista året för Ahlstrand?

NORRFORS (VK)

Är det möjligen sista året som komminister Roland Ahlstrand ansvarat för och sköter folkbokföringen i Norrfors församling? Allt tyder på detta sedan kyrkobokföringsinspektör Lars Jonsson föreslagit en sammanslagning med Nordmalings församling.

- Det kanske känns konstigt för människorna i Norrfors, men de ska veta att servicen ökar i och med ett längre oppethållande i Nordmaling, säger han.

När komminister Roland Ahlstrand på torsdagen formellt övertog ansvaret för kyrk- och folkbokföringen i Norrfors församling var det kanske för bara ett år. Skattemyndigheterna och kyrkan på central nivå vill dra in folkbokföringen i Norrfors och flytta den till Nordmaling. Många norrforsbor har redan klagat på tanken och framfört sina klagomål över indragningen. Församlingen är liten och innehåller cirka 560 personer.

• Ökad service

Kyrkobokföringsinspektör Lars Jonsson menar att indragningen i stället ökar servicen, då det i fort-

sättningen kommer att finnas en del blanketter att tillgå på pastorsexpeditionen i Norrfors. Han menar att expeditionen i Nordmaling har längre öppettider än i Norrfors. Samtidigt betonar Jonsson att det hela inte bara gäller folkbok-

föringen utan också skattemyndigheterna. Pastorsexpeditionen i Norrfors kommer enligt kontraktspastor Gunnar Ågerstrand ändå att hållas öppen för service till församlingsbor.

ANDERS WIKMAN

Fritidshem Flyttar in i klubbstuga

NORDMALING (VK)
IFK Rundviks nya klubbstuga kan under dagtid bli fritidshem för ett 20-tal barn. Företeelsen är helt ny för kommunen och idén kommer från Gun-Britt Wedman-Markström.

Socialnämnden i Nordmaling var vid onsdagens sammanträde positiv till att öppna ett fritidshem i IFK Rundviks klubbstuga på Manhemsborg. Ärendet är nu överlämnat till tekniska avdelningen för beredning.

Ett helt nytt grepp inom barnomsorgen är nu påbörjat i Rundvik. Efter ett förslag från Gun-Britt Wedman-Markström är socialnämnden positiv till att under dagtid nyttja IFK Rundviks klubbstuga som fritidshem. Styrelsen för föreningen har också varit positiv till förslaget. Meningen är att 15-20 barn under dagtid skall nyttja lokalen som fritidshem.

• Nytt begrepp

— Det här är mycket intressant, säger Nils Axelsson, socialchef i

Nordmaling och menar att det säkert finns flera liknande "sankörningsvinster" att göra. Han nämner också att socialnämnden på liknande sätt upplåter lokaler till kyrkans barnverksamhet i Hörsjö. Samtidigt menar socialchefen att klubbstugan i Rundvik är mycket strategiskt placerad.

— Där finns ju utmärkta möjligheter till många olika fritidsverksamheter, säger han. Gun-Britt Wedman-Markström uppger att det är ett halvt år sedan hon väckte förslaget, men att det sedan inte hänt så mycket förrän under de senaste veckorna. Hon framhåller också värdet av närheten till naturen och olika fritidsaktiviteter vilket gör etableringen unik.

— Barnen slipper åka iväg för att spela boll, åka skridskor och mycket annat, säger hon.

— Jag har sett liknande verksamhet vid Gimonas klubbstuga och där var de tydligen mycket positiva, fortsätter hon.

I förslaget till socialnämnden ingår en del praktiska detaljer som bör åtgärdas i klubbstugan innan fritidshemmet öppnas.

ANDERS WIKMAN

FOTO: ANDERS WIKMAN

• Om allt går i lås kommer IFK Rundviks klubbstuga vid Manhemsborg att under dagtid nyttjas som fritidshem för 15-20 barn.

— Det här är en toppengrej, tycker Gun-Britt Wedman-Markström och får här medhåll av barnsamt Peter Berggren och Gun-Marie Olafsson.

Vår kära Mor, Svärmor
Farmor och Mormor

Ragnhild Johanna Lindqvist

* 30/8 1907 † 19/10 1989

har lämnat oss.
Ålskad och Saknad.

Nordmaling den 19 oktober
1989

Kurt och Märta
Sören och Vivianne
Berit och Ingemar
Bo-Lennart och Lisbeth
Barnbarn
Släkt och vänner

En trött liten mor med
silvergrått hår
Och en panna som plöjts av
bekymmer och är
Med blick som var leende solig
och klar
Så lever din bild bland de
dina kvar
Hur tomt blir det ej då du gömmes
i jord
Du som burit godhet i gärning
och ord
Lyckliga vi barn som fått äga en
sådan mor

Begravningsgudstjänsten äger
rum i Catharinakapellet, Nord-
maling, lördag den 28 oktober
kl 10.00. Efter akten inbjudes
till minnesstund i Församlings-
gården. O s a senast 26 oktober
till tel 0930/102 28. Tänk på EFS
Mission.

Ragnhild Lindqvist, Nordmaling. På sjukhemmet i Nordmaling avled på torsdagen fru Ragnhild Johanna Lindqvist, född Persson och maka till framlidne köpmannen Axel Lindqvist. Hon var 82 år gammal. Den bortgångne sörjes närmast av fyra barn med familjer. Ragnhild Lindqvist var född och uppvuxen i Domsjö, i en syskonskara på sex barn. Efter skolutbildning tog hon anställning som kocka på MoDos bogserbåtar och var där många år innan hon 1927 gifte sig med Axel Lindqvist. Makarna bosatte sig i Norrbystrand och maken blev konsumföreståndare i Norrbyn. 1946 flyttade familjen till Levar och startade Levar Handel. Trots att maken avled 1957 drev hon affären vidare fram till mitten av 1961. Ragnhild Lindqvist sålde 1965 fastigheten på Levar och var under två års tid bosatt i Domsjö innan hon åter bosatte sig i Nordmaling. Under de senaste tre åren har hon vistats på sjukhemmet i Nordmaling. Hennes största intresse var familjen och hemmets omvårdnad. Sedan ungdomsåren var hon varmt troende och tillhörde Levar EFS.

Lottor höll årsmöte

NORDMALING: Christina Björklund, Nordmaling, blev ny vice kårchef när Nordmaling/Rundviks lottakår i förra veckan hade sitt årsmöte. På samtliga andra poster blev det omval. Kårchef Harriet Bergström, Ann Hägglund mob.lotta, Karin Berglund sekreterare och Ingrid Wallander kassör. Övriga styrelsemedlemmar är Birgitta Forslund, Kerstin Norén och Britt-Marie Lindgren. Info.lotta är Karin Hellman och fälttjänstchef Elysj Johansson. Vid årsmötet beslutades att höja medlemsavgiften till 50 kronor.

Flyktingafton i Nordmaling

NORDMALING: En flyktingafton för iranier hölls i lördags i Pingstkyrkan, Nordmaling. Cirka 130 personer kom till denna första träff varav hälften iranier och av dessa ett 30-tal med ledare från Skellefteå.

Pastor Per-Gunnar Israelsson höll välkomstord vid tolk och där-
efter vidtog programmet. Bahram Shabazi Amin sjöng sånger samt ledde allsång. Imitationer och tal samt glädje högt i tak skapade en trevlig kväll. Kvällen avslutades med andaktsord framförda av Per-Gunnar Israelsson samt en uppmaning om nya träffar.

Koskinen på besök

NORDMALING: Lennart Koskinen och Kerstin Westman från arbetsmarknadsinstitutet besöker i mitten av november Nordmaling. Detta i ett samarrangemang mellan LO-sektionen och Nordmalings församling. Efter arbetsplatsbesök i Nyåker deltar de i ett offentligt möte i kyrkan, Nordmaling på kvällen.

Dödsfall

Margit Sandman, Nordmaling. På regionsjukhuset i Umeå avled under fredagen efter en tids sjukdom Margit Sandman, född Hörnlund, maka till förre bagaren Helge Sandman, Nordmaling. Hon var 78 år och sörjes närmast av maken, dotter med familj, syster samt svägrar och svägerskor.

Hon var född i Häknäsbacken och redan vid 15 års ålder fick hon ta ansvar om familjen och sina sex syskon sedan hennes mor gått bort. Fadern var sågverksarbetare och flyttade så småningom med sina barn till Norrbyuskär.

Margit Sandman flyttade seder-

mera till Lögdeå där hon utbildade sig till sömmerska. 1939 gifte hon sig med Helge Sandman och tillsammans öppnade makarna ett bageri i Mo som de drev fram till 1971. Till Nordmaling flyttade de tio år senare.

Hon var en hemmets kvinna som värnade om familjen och sina närmaste. Hon var religiöst intresserad och sedan många år medlem i Lögdeå EFS.

3 23 oktober 1989

Försvaret nyckeln till Nordmalings seger

KIRUNA (VK)

Det blev vinst för Nordmalings handbollsdamer i bortamötet med Kiruna. Nordmalings segersiffror 17-14 (11-6), tillkom efter en mycket bra genomförd match, där laget visade upp en effektiv och vinstgivande handboll.

Nordmaling fick en kanonstart och tog genast ledningen. 3-0 efter 5 minuter, som blev 6-2 efter 13 minuter. Det var speciellt gästernas försvarsspel som fungerade bra. Kiruna hade stora svårigheter att komma till skottpositioner. 11-6 i halvlek och Nordmaling måste berömmas för en fint genomförd halvlek.

Kiruna startade den andra

halvleken bättre än den första och knappade in på gästernas ledning till 11-14, men närmare än så kom inte hemmalaget i målprotokollet.

Även denna halvlek dominerades spelmässigt av Nordmaling, och det var åter försvarsspelet som firade triumfer hos gästerna. 17-14 till Nordmaling efter en bra insats av laget mot ett Kiruna som kan mycket mer än det som visades upp denna gång.

Jag är nöjd med tjejernas insats, och vi visade att vi är ett div I-lag. Det var vårt försvarsspel som avgjorde i dag, Kiruna hade ju stora svårigheter att komma till skott, tyckte Tomas Johansson, tränare i Nordmaling, Spelar vi lika bra i de fortsatta matcherna, så kommer det att gå bra, tillade Tomas.

Kiruna har ett ungdomligt och

utvecklingsbart lag. Denna gång lyckades Monica Olofsson, Åsa Forslund och Susanne Töyrä bäst.

• Kristina bäst

Nordmalings och planens bästa spelare var Kristina Olofsson. Malin Eriksson och Camilla Bäckman också duktiga i ett Nordmaling, som var bra denna gång.

Målen: Kiruna: Monica Olofsson 5, Åsa Forslund 4, Kristina Larsson och Susanne Töyrä 2 var, Ann Stålnacke 1.

Nordmaling: Sara Jonsson, Malin Eriksson 3 var, Ulrika Långström, Magdalena Pervin, Camilla Bäckman, Åsa Karlsson, Kristina Olofsson 2 var, Åsa Frankila 1.

Domare: Lars Erik Nilsson, Kiruna och Kalle Bodin, Gällivare.

Begravnings- gudstjänst

- I Catharinakapellet, Nordmaling, hölls på fredagen begravningsgudstjänst efter Ida Mattsson, Nordmaling. Officiant var kontraktsprost Gunnar Ågerstrand.

- I Catharinakapellet, Nordmaling, hölls på fredagen begravningsgudstjänst efter Erik Molin, Nordmaling. Officiant var kontraktsprost Gunnar Ågerstrand.

Lågprisimport från öst ger Rundvik sämre resultat

NORDMALING (VK)
Den svenska boardindustrin har under de två första tertialerna drabbats hårt av den svenska lågprisimporten från öststaterna. Det har gett ett kraftigt försämrat resultat. Swanboard Masonite AB i Rundvik har också haft generellt sämre resultat årets åtta första månader, jämfört med 1988.

– Skyddstullarna mot Polen och Sovjet medför att resultat kommer att förbättras under senare delen av 1989, kommenterar Lars-Erik Roos, ansvarig chef inom Rottneros-koncernen.

Delårsrapporten efter de första åtta månaderna visar på ett minskat resultat för Rottneros-koncernen. Resultatutvecklingen för massa/trä har fortfarande en god resultatutveckling vilken också förväntas bestå. Däremot är resultatet för skivsektorerna, board och spånskivor, svagt vilket främst beror på den lågprisimport som skett från främst Polen och Sovjet.

Totalt minskade koncernresultat till 49 miljoner kronor under de första åtta månaderna, vilket kan jämföras med 60 miljoner motsvarande tipsperiod 1988.

Rottneros-koncernens nya organisation är uppdelad i fyra produktområden, massa/trä, board,

spånskivor samt möbelkomponenter, var och en med självständigt resultatansvar.

• Rekordvinst och förluster

Det pekar mot rekordvinst för massa/trä-sektionen för året. Under den del av årets som delårsrapporten omfattar har faktureringen uppgått till 386 miljoner kr (382 under 1988) medan vinsten varit 56 miljoner (34).

Masonite-avdelningen har fakturerat 447 mkr (512) och noterat en vinst på 23 mkr (38). Spånskivsektionen har också ett klart försämrat resultat främst beroende på minskade leveranser. Faktureringen uppgick till 318 mkr (319) medan resultatet efter avskrivning ligger så lågt som 5 mkr (18).

• Nedläggning

Möbelkomponentsidan har drabbats av en nedläggning sedan Rottneros-koncernen beslutat att lägga ner komponentfabriken Bendbox med 35 anställda. Verksamheten övergår till enheterna Tiplan och Svedplan.

Sektionen visar för de första åtta månaderna i år ett nollresultat (9) efter avskrivningar på en fakturering av 102 mkr (109).

• Minskat resultat

Den fakturerade försäljningen för Rottneros totalt blev för delåret 1 214 mkr (1 271). Minskningen uppges bero på nedläggningen av

fabriken i Skinnskatteberg. Koncernens resultat efter avskrivningar uppgår till 83 mkr (97) och nådde efter finansiella intäkter och kostnader 49 mkr (60).

• Skyddstull hjälper

Swanboard Masonite AB, Rundvik, ingår i boardsektorn och tillhör således den avdelning som påverkats av importerna från öststaterna. De skyddstullar som gäller för om 1 augusti till februari utgår från november för board importerad från Ryssland och Polen kommer att påverka samtliga berörda fabriker positivt, således även Rundvik.

– Fabriker i Rundvik och andra orter går med vinst men tyvärr inte tillräckligt. Vi är inne i en högkonjunktur men tjänar ändå för lite pengar vilket inte ger oss någon reserv.

Det säger Lars-Erik Roos, VD för Swedeboard i Vrena AB, sedan 1 oktober resultatansvarig för produktområdets lönsamhet inom koncernen.

• Behöver fallhöjd

– Vi behöver "fallhöjd" inför lågkonjunkturer så vi är inte nöjda med resultatet hittills i år.

Roos menar ändå att Rundvik är "utom all fara" till följd av den höga kvaliteten på boarden som tillverkas.

– Det är med kvaliteten vi ska kunna konkurrera ut öststaterna, säger han.

OWE FREDRIKSSON

Anne-Lis Kjellsson och Kjell-Göran Wård, Rundvik, fick den 24 oktober på Umeå BB en pojke som vägde 3 850 gram och var 51 cm lång. Storbarnet heter Kristoffer.

50 år måndag 30 oktober Inger Berggren, Tavelsjö. Hon är född i Högbo, Sandviken, och anställd av Umeå kommun som lokalvårdare vid Hagaskolan.

50 år måndag 30 oktober Gillis Engman, Rundvik.

Nordmaling föll i jämn match

SUNDSVALL (VK)
Sundsvall och Nordmaling tros vara två av lagen som kommer att få det svårt i handbollens division I för damer.

Ganska viktig match, med andra ord, då lagen möttes i Sundsvall.

Och jämnt. Sundsvall vann till sist med 14-12 (8-5).

Visserligen kopplade Sundsvall greppet per omgående och hade också 8-5 i halvtid.

Men Nordmaling kom tillbaka. Kämpade sig fram till 9-9 i början av andra halvlek, och hade nykomlingarna från Medelpad rejält i gungning.

Men Sundsvalls målvakt Maria Dahlin räddade då hemmalaget med ett par svettiga ingripanden och Sundsvall kunde återigen ta över spelet.

Ett par snabba kontreringar och saken var klar. För Sundsvall, alltså.

Nordmalings tränare Tomas Johansson, färdig efter matchen. Som vanligt skulle man kunna säga, då han möter Thomas Engbergs Sundsvall.

– Alltid skönt att få slå Johanssons Nordmaling, menade Engberg nöjt efter matchen, som svar på inget tal alls från Johanssons sida.

Bra i ett kämpastarkt Nordmaling, var Ulrika Långström, som fördelade det mesta av spelet. Sundsvall-Nordmaling 14-12 (8-5).

Målen: Sundsvall: Kerstin Andersson 5, Anna-Karin Nilsson 2, Helena Edström 2, Silla Strömberg 2, Ira Mentynen, Maria Hindriks, Maria Byström.

Nordmaling: Sara Jonsson 4, Kristina Olofsson 3, Camilla Bäckman 3, Malin Eriksson, Ulrika Långström.

Domare: Kent Ströberg och Kenneth Bäck.

Publik: cirka 50.

28/10

Vår kära
Knut Gustavsson
* 30/12 1916 † 25/10 1989
har allt för hastigt lämnat oss.
Brattfors, Nordmaling,
den 27 oktober 1989
BRITTA
Staffan och Johanna
Lena och Karl-Henry
Torbjörn och Berith
Barnbarnen, syskonen
Bort långtande vekhet
ur sotiga bröst,
vika bekymmer ur snöhöjda bo.
Begravningsgudstjänsten äger
rum i Catharinakapellet, Nord-
maling, den 3/11 kl 14.00. Efter
akten inbjudes till minnesstund
i församlingsgården. O s a se-
nast 1/11 till begravningsbyrån,
0930/111 70. Tänk på Rädda
Barnen pg 90 01 00-9.

Inga fler barn!

NORDMALING (VK)
Personalen vid det största daghemmet i Nordmaling, Skogsdungen, ställer inte upp på politikernas förslag att med ett belöningsystem som skohorn pressa in fler barn i omsorgen.

— Kvaliteten i vårt arbete får inte ge vilka förkvantitet, säger de.

I förra veckan avslöjade socialnämnden att den vill öka antalet barn i omsorgsverksamheten. Bakgrunden är kravet på att alla som vill ha ska kunna erbjudas kommunal barnomsorg i Sverige senast 1991.
I Nordmaling är socialnämnden väl medveten om att den kommunala barnomsorgen inte kan byggas ut så snabbt att kravet uppfylls. I stället försöker politikerna i ett inledningsviske spara investeringsspengar genom att erbjuda ett "belöningsystem" till personalen och respektive avdelningsbudget för vart och ett av de barn som redan befintliga barngrupper kan utökas med. Tanken är att 15-grupperna ska utökas till 18 barn per avdelning.

— Vi ställer inte upp på politikernas belöningsystem. Kvalitet går före kvantitet, säger Thordis Berglund, Monica Hägglund, Monica Nygren och Barbro Burström vid daghemmet Skogsdungen.

Daghemmet erbjuds 9 000 kr för varje övernattnings barn, fritidshem 3 900 och deltidsskolor 1000 kr. Om personalen dessutom avstår från att ta in sjukvårdare vid ordinarie personalens sjukdom/bortavaro erbjuds man ytterligare 250 kr per dag till verksamheten. Undantaget är semestererikarier.
Beslutet börjar gälla från 1 januari men kommer att ske på frivillig väg under det första året.
Trots möjligheterna att få ett relativt bra extratillskott till sin budget får personalen vid Skogsdungen i Nordmaling inte ställa

upp på politikernas lockelser.

● Kvaliteten först

— Vi ställer inte upp på att sänka kvaliteten i vårt arbete. Vi som arbetar i barnomsorgen ställer själva krav på att kunna erbjuda barnen en bra verksamhet och vi har idag en nivå av kvalitet som vi vill behålla.

Det säger Thordis Berglund, daghemnsföreståndare, Monica Nygren, Barbro Burström och Monica Hägglund som alla ingår i personalen vid Skogsdungen tre avdelningar.

● Särkilt stöd

Under senare år har gruppen barn med behov av särskilt stöd ökat markant inom barnomsorgen. Det är barn som behöver allmänt en högre stimulans, barn från splittrade hem, allergiker, invandrarbarn osv. och oavsett deras behov så kräver de större andel tid av personalen.

— Även detta talar emot att vi ska pressa in ytterligare barn på våra avdelningar, menar personalen som mycket väl känt av föräldrarnas reaktioner sedan politikernas

15 eller 18 barn? I Nordmaling har en intressekonflikt blossat upp.

nas förslag offentliggjorts.

Oron från de föräldrar som redan har sina barn i omsorgen är uppenbar efter politikernas utspel. Personalen har vid många tillfällen under de senaste dagarna fått redogöra för sin ståndpunkt och även fått stöd för den bland föräldrarna.

● Rätt till dagis

Men personalen vill med detta inte hindra barn från att komma in i daghemnsverksamheten.

— Vi om några vill att alla barn ska ha

rätt till dagis, menar de.

— Men det är fel väg att gå om det ska ske på bekostnad av barnens rättighet till en bra verksamhet.

— Vårt arbete får aldrig övergå till att bli barnpassning.

Inte ens om politikerna är beredda att skjuta till mer personal kan de ansvara på Skogsdungen fina att det är ett bra alternativ för dem. Med fler barn och mer personal följer mer material, bord, stolar, lekturymmen och inte minst utrymme för lugn och ro.

OWE FREDRIKSSON

28
/10

Knut Gustavsson, Nordmaling. Knut Gustavsson, Brattfors, Nordmaling, avled hastigt på Umeå regionsjukhus den 25 oktober. Han blev 72 år.

– Det känns konstigt. Det känns som mitt livsverk är avslutat, sa Knut Gustavsson i förra veckan.

Knut var ingen villig pensionär och det var med blandade känslor som han såg sin lärobok om renskötsel kontra skogsnäring ligga färdig i tryck. Det var skogsstyrelsen som efter pensioneringen engagerade honom i ett utbildningsprojekt som ska öka förståelsen mellan rennäring och skogsbruk.

För barn tre veckor sen föreläste han om rennäring vid två kurser för skogsfolk. I onsdags avled han i hjärtinfarkt vid regionsjukhuset i Umeå. Det gick mycket fort, men hustrun Britta och barnen hann i alla fall fram till sjuksängen.

Knut Gustavsson föddes och växte upp i Dorotea under enkla förhållanden bland nio syskon. Han arbetade som ung i faderns snickeriverkstad. Med hjälp av korrespondensstudier och mycken envishet, lyckades han vid 29 års ålder nå fram till en studentexamen. Han gick sedan vidare till agronomstudier vid Ultuna lantbrukshögskola, där han också träffande blivande hustrun Britta, född Sonning.

Efter lärartjänster vid Malgoma skolan i Vilhelmina och Nordviks lantbruksskola i Ångermanland, kom Knut Gustavsson till Sorselegårdens jordbruksskola i Sorsele, där han var rektor i elva år, till dess skolan lades ner 1971.

Därefter flyttade familjen till Umeå där Knut Gustavsson av lantbruksstyrelsen fick uppdrag inom rennäringsområdet. Åren fram till pensionen 1981 blev de lyckligaste i Knut Gustavssons yrkesliv. Han reste runt bland samebyarna och höll kurser och gav råd och hjälp i bokförings- och deklarationsfrågor. När den nya skattelagstiftningen arbetades fram för rennäringsområdet, fungerade Knut Gustavsson som expert och rådgivare utifrån sin goda insikt i samernas levnadsvillkor.

Knut Gustavsson blev tidigt politiskt intresserad. I Dorotea engagerade han sig både i socialdemokratiska ungdomsklubben och i

nykterhetsrörelsen IOGT. I Sorsele var han engagerad i såväl arbetarekommunen och skolstyrelsen som den lokala Rädda Barnen-föreningen. Knut åtog sig gärna olika uppdrag och värderade bland annat jordbruksfastigheterna när Kultsjödalen skulle dämvas över.

Samhällsintresset fanns kvar i alla år. Vid 55 års ålder började han studera igen och vid sin död var han fortfarande inskriven vid Umeå universitet.

De sista tio åren bodde Knut Gustavsson med hustrun i Brattfors, Nordmaling, där han lade sin själ i renoveringen av en äldre timmergård.

Knut Gustavsson sörjes närmast av hustrun Britta och barnen Stafan, Lena och Torbjörn med familjer.

St.

Nordmaling

Navet — företagarnas länk över gränserna

NORDMALING (VK)

Nu har Nordmalings företagare tagit ett fast grepp om den framtida samhörigheten med varandra.

I och med att Navet, småföretagarnas kontakt- och serviceorganisation, invigdes i lördags har man också skapat en organisation som spänner långt över kommunens gränser.

– Navet är redan i dag en intressant organisationsform men kommer i och med Sveriges anslutning till EG att bli en viktig länk mellan företagarna i kommunen och övriga Europa.

Det sade professor Leif Lindmark, Umeå universitet, som var en av de inbjudna gäster som fanns med vid invigningen på Oasen i lördags.

Ett 50-tal intresserade hade kommit till invigningen som även bjöd på körmusik framförd av Vokalerna under ledning av Åke Byström.

Bo Sundqvist, styrelseordförande för Navet, gav efter välkomstord av Birjer Johansson en kort beskrivning av den nya organisationen, dess tillkomst och syfte.

Av kommunens nära 300 företagare har 61 redan gått med som medlemmar och av dessa är 23, inklusive kommunen, stiftsbildare.

● Bollplank

– Vår förhoppning är att Navet ska fungera både som förmedling av kontakter och bollplank för per-

● Navet, Nordmalings nya serviceorganisation för företagare, invigdes i lördags. Hans Ursing i mitten invigningstalade. Här tillsammans med Tom Jonsson och Bo Sundqvist.

soner som har en produkt- eller företagsidé, förklarade Bo Sundqvist.

Kommunalsrådet Sture Lindgren uttryckte kommunens syn på organisationen som "värdefull" samtidigt som han uttalade en förhoppning att Navet ska på ett nytt sätt kunna ta sig an de frågor som intresserar och berör kvinnliga företagare.

● EG-marknaden.

Leif Lindmark tog i sitt tal fram för allt upp frågor som gäller Sveriges introduktion på EG-marknaden 1992 och den betydelse det kan få för småföretagare i landet.

Leif Lindmark hävdar att den låga arbetslösheten i länet och även övriga landet främst är en

effekt av stigande framgångar för små och medelstora företag. Och han säger bestämt att det kommer att bli en ännu större konkurrens om arbetskraften under 90-talet.

EG-marknaden är enligt Leif Lindmark en språngbräda för de företag som har kapacitet att slå sig fram. Han tror också att ett bra kontaktnät gentemot det övriga Europa kan vara nyckeln till framgångar.

– Inte minst därför tror jag att Navet kan bli en både intressant och viktig organisation med dess kontaktnät.

● Ny kontakt

Under uppbyggnadsskedet av Navet har Birjer Johansson, Nord-

maling, varit kontaktperson och "trådhållare". Nu är han på god väg att lämna kommunen. Den som tar över uppdraget blir Tom Jonsson, Nordmaling. Denne kommer att arbeta med Navet på halvtid under en tvåårsperiod. Tom Jonsson har lång yrkeserfarenhet från dagligvarubranschen.

Den formella invigningen av Navet förrättades av före VD:n på Trygghetsrådet, Hans Ursing, som i sitt tal poängterade fördelarna med organisationen men avslutade med att konstatera att allt hänger inte på den direkt ansvarige. Lika mycket beror på om han får det stöd och den hjälp som krävs.

OWE FREDRIKSSON

Nya soptippen fylls i förtid

NORDMALING (VK)
Nordmalings nya soptipp har 100 procent mer tippmassa än vad som beräknats. Mängderna överträffar vida vad som planerats och om det fortsätter i samma takt kommer tippens användningstid att halveras från 30 till endast 15 år.

– Vi hoppas att det enbart handlar om en topp nu i samband med att det byggs så mycket i kommunen, kommenterar Sture Hansson, chef för tekniska avdelningen vid kommunen.

Samtidigt konstaterar han att kommunen har för avsikt att kontakta företagare som lämnar sina sopor och uppmana dem till bättre sortering.

– Ett av problemen är att vi har fått alldeles för mycket brännbara sopor som blandats med grovsoporna, säger han.

Tekniska avdelningen har för avsikt att även kontakta de större industrierna i Rundvik och erbjuda dem att ta del av det brännbara material som dumpats på industritippen på Bratthalla.

– Industrierna har möjlighet att mala det som är brännbart och på så sätt även få det mera lätthanterligt för att sedan kunna nyttja det i uppvärmningen.

31/10

• Söpmängden till industritippen i Nordmaling är 100 procent större än beräknats vilket kan halvera användningstiden av området.

• Fyra "plus-meter"

Kommunens nya industritipp på Bratthalla, längs den s k Norrforsvägen, togs i bruk vid årsskiftet. Dessförinnan hade kommunen under en följd av år på dispens använt sig av en illa beryktad tipp vid Leduåfors.

Tyvärn måste sägas att det berg av sopor som finns på den nya tippen starkt påminner om den gamla även om omfattningen ännu på långa vägar är densamma. Ett 3-4 m högt sop berg som ännu saknar tippmassor visar att det främst är brännbart material som dumpats på platsen. Höjden är ännu, enligt Sture Hansson, inom den föreskrivna ramen som han anger till fyra "plus-meter", dvs 4 m över tidigare markyta.

– Vi måste redan nu och ännu mer i framtiden understryka vikten av att det redan från början sker en sortering av brännbara och icke brännbara sopor, poängterar Hansson.

• Användningstiden halveras

Enligt ett kommunalt protokoll har söpmängden överskridit med 100 procent. Den ursprungliga användningstiden av industritippen har beräknats till cirka 30 år. Minskar inte mängden till planerad nivå halveras denna tid vilket i sin tur betyder att kommunen redan om några år får börja titta sig om efter ett nytt område.

OWE FREDRIKSSON